

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного
екологічного університету**

23 – 31 травня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету – 2023, 23 – 31 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 335 с.

ISBN 978-966-186-249-3

В збірнику представлені матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

The proceedings of the 21st Scientific Conference for OSENU Young Scientists covering the main directions of the research are given in the collection. The proceedings are prepared by master and post-graduate students, applicants for a PhD degree and employees of Odessa State Environmental University.

ISBN 978-966-186-249-3

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Булатов С.В. аспірант I р.н.

Науковий керівник: Бургаз М.І., к.б.н., доц., Овчарук В.А., д.г.н., проф.

Кафедра гідрології суші

Одеський державний екологічний університет

ВОДНО-СОЛЬОВИЙ РЕЖИМ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ГІДРОБІОРЕСУРСІВ ДНІСТРОВСЬКОГО ЛИМАНУ

Дністровський лиман з прилеглою гирловою зоною ріки Дністер – другий за площею (після Дніпровсько–Бугського лиману) лиманно–гирловий комплекс Причорномор'я. Дністровський лиман водойма відкритого типу, уявляє собою розширену долину р. Дністер, витягнуту з північного заходу на південний схід.

Вирішальну роль в становленні і функціонуванні екосистеми Дністровського лиману грає процес постійного оновлення водних мас за рахунок річкового стоку і водообміну з морем.

Позитивна складова водного балансу Дністровського лиману – прісноводний стік р. Дністер, морські води, що поступають через Цареградське гирло та атмосферні опади. Негативна – випаровування з поверхні лиману, відтік в море, фільтрація через пересип, який відділяє лиман від моря. Об'єм прісних і морських вод, що поступають, схильний до значних коливань.

Основними чинниками формування гідрохімічного режиму лиману є сток Дністра, вплив Чорного моря, метеорологічні умови в регіоні і життєдіяльність присутніх у водоймі рослинних і тваринних організмів. Ці фактори у своїй сукупності створюють складну динаміку змісту і розподілу розчинених у воді газів і речовин. Так, солоність води у водоймі (за сумою іонів) коливається від 0,41 до 15,2 ‰ (в середньому 2,1 ‰). Велика амплітуда коливань граничних величин солоності води в лимані, свідчить про значну динамічність водної маси і складності внутрішньоводоймних хімічних і біологічних процесів.

На розподіл солоності по акваторії водойми, впливає внутрішньорічний розподіл стоку Дністра і його гирлової частини. Так, в середні за водністю роки при наявності весняного водопілля з витратами води до 400-500 м³/с лиман розпріснюється до рівня мінералізації дністровської води - 100 - 300 мг/л.

Річкова водна маса заповнює всю водойму, і вона стає однорідним як за площею, так і за глибиною. При відсутності весняної повені, коли основна частка річкового стоку проходить в зимовий період, розпрісненими залишаються північний район і частина центрального (до 1000 мг/л). Лише південний район лиману разом з допрорливною зоною

заповнюється (в результаті впливу моря) змішаною солонуватою водною масою з концентрацією солей до 3-4 г/л.

Природні умови Дністровського лиману сприятливі для розвитку багатой іхтіофауни. Великі площі нерестилищ, наявність значної біомаси планктонних і бентосних кормових організмів обумовлюють високу рибопродуктивність його екосистеми. Так, потенційна рибопродуктивність, розрахована за біомасою кормових організмів найбільш опрісненої північно-західної частини лиману, оцінюється для риб-зоопланктофагів у 60 кг/га. Для риб-молюскоїдів вона ще більша — 360 кг/га. Після зарегулювання Дністра і зменшення прісноводного стоку та площ нерестилищ реальна рибопродуктивність хоч і залишилась досить високою, але не перевищує 23 кг/га.

У складі іхтіофауни пониззя Дністра та Дністровського лиману відомо близько 85 видів риб. Серед них переважають прісноводні форми, в тому числі такі об'єкти промислового рибальства, як лящ, сазан, судак, срібний карась, чехоня, тарань, плоскирка, щука. У пониззя Дністра заходить на нерест чорноморсько-азовський оселедець. Тут заселені далекосхідні рослиноїдні риби (білий та строкатий товстолоби, білий амур), смугастий американський окунь.

Використання великих об'ємів дністровської води в різних галузях народного господарства України і Молдови обумовило зменшення прісноводного стоку та поступове осолонення все більшої частини акваторії лиману.

За останні роки приток солоної води в лиман настільки збільшився, що в окремі сезони мінералізація в північно-західній частині досягала 2 ‰ і більше. Це було причиною деградації плавневих заростей, зменшення площ нерестилищ фітофільних риб та падіння рибопродуктивності. Для збереження цієї унікальної екосистеми гостро постало питання про запровадження обов'язкових санітарно-екологічних та рибогосподарських 38 (репродукційних) попусків води з водорегулюючого Дністровського водосховища.

Список використаної літератури

1 Перспективи рибогосподарського використання лиманів північно-західного Причорномор'я: монографія / за ред. П. В. Шекка, М. І. Бургаз; М. Г. Сербов, О. А. Тучковенко, Т. І. Матвієнко, О. М. Соборова, К. І. Безик, А. І. Лічна : монографія. Житомир ТОВ «505», 2021. 218 с